

PANEVĖŽIO SOCIALINIŲ POKYČIŲ CENTRO KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMA

I. SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Panevėžio socialinių pokyčių centro korupcijos prevencijos programa (toliau – Programa) nustato korupcijos prevencijos tikslus, uždavinius, principus, priemones ir jų įgyvendinimo organizavimą Centre.
2. Programa parengta vadovaujantis:
  - 2.1. Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu;
  - 2.2. Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymu;
  - 2.3. Lietuvos Respublikos nacionaline darbotvarke korupcijos prevencijos klausimais 2022–2033 metams;
  - 2.4. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu;
  - 2.5. Specialiųjų tyrimų tarnybos rekomendacijomis;
  - 2.6. kitais korupcijos prevenciją reglamentuojančiais teisės aktais.
3. Programos paskirtis – užtikrinti kryptingą, nuoseklų ir veiksmingą korupcijos prevencijos priemonių planavimą ir įgyvendinimą Centre, didinti veiklos skaidrumą, atvirumą, darbuotojų atsparumą korupcijai ir visuomenės pasitikėjimą Centro veikla.
4. Programa taikoma visiems Centro darbuotojams, nepriklausomai nuo jų pareigų ar darbo santykių pobūdžio.
5. Programoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos teisės aktuose.
6. Programa grindžiama šiais principais:
  - 6.1. teisėtumo – visos Centro veiklos ir sprendimai turi atitikti galiojančius teisės aktus;
  - 6.2. skaidrumo – veikla vykdoma aiškiai, atvirai ir suprantamai darbuotojams bei visuomenei;
  - 6.3. atsakomybės – darbuotojai atsako už savo veiksmus, priimtus sprendimus ir pareigų vykdymą;

- 6.4. viešumo – svarbi informacija apie Centro veiklą ir priimamus sprendimus viešinama teisės aktų nustatyta tvarka;
- 6.5. nepakantumo korupcijai – Centre netoleruojamos jokios korupcijos apraiškos ar nesąžiningas elgesys;
- 6.6. darbuotojų sąžiningumo ir etikos – darbuotojai privalo laikytis profesinės etikos, elgtis atsakingai, sąžiningai ir nešališkai;
- 6.7. interesų konfliktų prevencijos – darbuotojai privalo vengti situacijų, kuriose asmeniniai interesai gali turėti įtakos jų pareigų vykdymui.

II. SKYRIUS

KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO RIZIKOS VEIKSNIAI

7. Korupcijos pasireiškimą Centre gali lemti įvairūs vidiniai ir išoriniai veiksniai, susiję su darbo organizavimu, žmogiškaisiais ištekliais, sprendimų priėmimu, kontrolės mechanizmais bei darbuotojų antikorpuciniu sąmoningumu. Korupcijos rizika gali didėti, kai trūksta aiškių procedūrų, nepakankamai užtikrinamas veiklos skaidrumas ar darbuotojai nėra tinkamai informuojami apie korupcijos prevencijos priemones ir atsakomybę.
8. Pagrindiniai korupcijos pasireiškimą galintys lemti veiksniai:
- 8.1. nepakankamas darbuotojų informuotumas apie korupcijos prevenciją, teisės aktuose nustatytus reikalavimus ir galimas atsakomybes;
- 8.2. nepakankamai aiškiai reglamentuotos vidaus procedūros, sprendimų priėmimo tvarka ar atsakomybių pasiskirstymas;
- 8.3. interesų konfliktų rizika, kai darbuotojų privatūs interesai gali turėti įtakos tarnybinių funkcijų vykdymui;
- 8.4. žmogiškųjų klaidų tikimybė dėl darbo krūvio, nepakankamos kompetencijos ar kontrolės stokos;
- 8.5. nepakankama vidaus kontrolė, neefektyvi priežiūra ar nepakankamas funkcijų atskyrimas;
- 8.6. nepakankamas veiklos viešumas ir informacijos prieinamumas darbuotojams, paslaugų gavėjams bei visuomenei;
- 8.7. nepakankamas visuomenės, paslaugų gavėjų ar darbuotojų įtraukimas į korupcijos prevencijos procesus;

- 8.8. nepakankamas darbuotojų atsparumas galimam neteisėtam poveikiui, spaudimui ar bandymams daryti įtaką priimamiems sprendimams;
- 8.9. nepakankamas darbuotojų etikos normų laikymasis bei tolerancija nesąžiningam elgesiui;
- 8.10. dažni teisės aktų pakeitimai, jų neapibrėžtumas arba praktinio taikymo sudėtingumas;
- 8.11. nepakankama darbuotojų motyvacija laikytis antikorupcinių principų;
- 8.12. nepakankamas pranešėjų apsaugos mechanizmų žinomumas ar pasitikėjimas jais.
9. Didžiausia korupcijos pasireiškimo rizika galima šiose Centro veiklos srityse:
- 9.1. viešųjų pirkimų organizavime ir vykdyme, rengiant technines specifikacijas, pasirenkant tiekėjus ar kontroliuojant sutarčių vykdymą;
- 9.2. finansų valdyme ir apskaitoje, vykdam mokėjimus, administruojant biudžeto lėšas ar atsiskaitant už panaudotas lėšas;
- 9.3. darbuotojų atrankoje, priėmime į darbą, skatinime ar vertinime;
- 9.4. paramos, dovanų, labdaros ar kitokios naudos priėmimo procesuose;
- 9.5. Centro turto naudojime, apskaitoje, perdavime ar nurašyme;
- 9.6. tarnybinio transporto naudojime ir kuro apskaitoje;
- 9.7. paslaugų teikimo organizavime, paslaugų gavėjų vertinime, sprendimų priėmime dėl paslaugų skyrimo ar nutraukimo;
- 9.8. projektinių lėšų administravime, atsiskaityme už projektų veiklas ir viešinimo priemonių įgyvendinime;
- 9.9. viešųjų ir privačių interesų derinimo srityje;
- 9.10. dokumentų rengimo, derinimo ir sprendimų priėmimo procesuose;
- 9.11. informacinių sistemų ir duomenų naudojimo srityje;
- 9.12. bendradarbiavimo su tiekėjais, partneriais, rėmėjais ar kitomis institucijomis procesuose.
10. Centre siekiama nuolat vertinti korupcijos pasireiškimo rizikas, stiprinti vidaus kontrolės priemones, didinti darbuotojų antikorupcinį sąmoningumą ir užtikrinti skaidrią, atsakingą bei teisės aktų reikalavimus atitinkančią veiklą.

III. SKYRIUS

PROGRAMOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

11. Programos tikslai:

- 11.1. mažinti korupcijos pasireiškimo galimybes Centre;
- 11.2. kurti korupcijai atsparią aplinką;
- 11.3. didinti Centro veiklos skaidrumą ir atskaitomybę visuomenei;
- 11.4. ugdyti darbuotojų antikorupcinį sąmoningumą ir nepakantumą korupcijai;
- 11.5. stiprinti visuomenės, darbuotojų ir paslaugų gavėjų pasitikėjimą Centro veikla.
12. Programos uždaviniai:
  - 12.1. užtikrinti veiksmingą korupcijos prevencijos priemonių planavimą ir įgyvendinimą;
  - 12.2. reguliariai vykdyti korupcijos rizikos veiksnių analizę ir vertinimą;
  - 12.3. stiprinti vidaus kontrolės ir veiklos priežiūros priemones;
  - 12.4. užtikrinti viešųjų ir privačių interesų konfliktų prevenciją bei tinkamą jų valdymą;
  - 12.5. sudaryti darbuotojams, paslaugų gavėjams ir kitiems asmenims galimybes saugiai ir konfidencialiai pranešti apie galimus pažeidimus;
  - 12.6. organizuoti darbuotojų antikorupcinį švietimą, mokymus ir informavimą;
  - 12.7. užtikrinti teisės aktų ir vidaus dokumentų atitiktį korupcijos prevencijos principams;
  - 12.8. didinti Centro veiklos viešumą ir informacijos prieinamumą visuomenei;
  - 12.9. skatinti etišką, atsakingą ir skaidrų darbuotojų elgesį;
  - 12.10. stiprinti darbuotojų atsparumą galimam neteisėtam poveikiui bei ugdyti nepakantumą nesąžiningam elgesiui.
13. Programos tikslų ir uždavinių įgyvendinimas turi prisidėti prie skaidrios, atsakingos, patikimos ir korupcijai atsparios Centro veiklos užtikrinimo.

IV. SKYRIUS KORUPCIJOS PREVENCIJOS PRIEMONĖS

14. Centre įgyvendinamos korupcijos prevencijos priemonės, skirtos užtikrinti skaidrią, atsakingą ir teisės aktų reikalavimus atitinkančią veiklą, mažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę, stiprinti darbuotojų antikorupcinį sąmoningumą bei didinti visuomenės pasitikėjimą Centro veikla.
15. Centre įgyvendinamos šios korupcijos prevencijos priemonės:
  - 15.1. korupcijos rizikos vertinimas ir galimų korupcijos pasireiškimo sričių analizė;
  - 15.2. vidaus teisės aktų, tvarkų, procedūrų ir kitų vidaus dokumentų peržiūra, atnaujinimas bei tobulinimas;
  - 15.3. viešųjų ir privačių interesų deklaravimo kontrolė bei interesų konfliktų prevencija;

- 15.4. darbuotojų mokymai, konsultavimas ir informavimas korupcijos prevencijos klausimais;
  - 15.5. pranešimų apie galimus pažeidimus priėmimas, nagrinėjimas ir prevencinių veiksmų taikymas;
  - 15.6. vidaus kontrolės, veiklos priežiūros ir atsakomybės mechanizmų stiprinimas;
  - 15.7. informacijos apie Centro veiklą, priimtus sprendimus ir korupcijos prevencijos priemones viešinimas;
  - 15.8. dovanų, paramos, labdaros gavimo ir naudojimo kontrolė;
  - 15.9. viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo skaidrumo užtikrinimas;
  - 15.10. etiško, atsakingo ir sąžiningo darbuotojų elgesio skatinimas;
  - 15.11. antikorupcinio sąmoningumo ir nepakantumo korupcijos apraiškoms ugdytas;
  - 15.12. bendradarbiavimas su valstybės ir savivaldybių institucijomis korupcijos prevencijos srityje.
16. Centre sudaromos galimybės darbuotojams, paslaugų gavėjams, jų artimiesiems ir kitiems asmenims teisės aktų nustatyta tvarka saugiai, konfidencialiai ir be neigiamų pasekmių pateikti informaciją apie galimus korupcinio pobūdžio pažeidimus, piktnaudžiavimo atvejus ar kitus neskaidrius veiksmus.
  17. Asmenims, pateikusiems informaciją apie galimus pažeidimus, užtikrinamas konfidencialumas, asmens duomenų apsauga ir apsauga nuo galimo neigiamo poveikio ar diskriminacijos teisės aktų nustatyta tvarka.
  18. Informacija apie galimus ar nustatytus pažeidimus nagrinėjama objektyviai, nešališkai ir laikantis konfidencialumo, nekaltumo prezumpcijos, teisėtumo bei asmens duomenų apsaugos principų.
  19. Nustačius korupcijos rizikos veiksnius ar galimus pažeidimus, Centre taikomos papildomos prevencinės, organizacinės ar kontrolės priemonės, skirtos pažeidimų priežastims šalinti ir korupcijos pasireiškimo rizikai mažinti.
  20. Korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimas Centre yra nuoseklus, periodiškai peržiūrimas ir tobulinamas, atsižvelgiant į teisės aktų pakeitimus, nustatytas rizikas, darbuotojų pasiūlymus bei kompetentingų institucijų rekomendacijas.

V. SKYRIUS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

21. Už Programos įgyvendinimo organizavimą, koordinavimą ir kontrolę atsako Centro direktorius.
22. Centro direktorius užtikrina, kad Centre būtų sudarytos tinkamos organizacinės sąlygos korupcijos prevencijos priemonėms įgyvendinti, darbuotojų informavimui, vidaus kontrolės stiprinimui ir korupcijai atsparios aplinkos kūrimui.
23. Centro direktoriaus įsakymu sudaroma už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakinga komisija, atsakinga už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą, korupcijos prevencijos priemonių koordinavimą, stebėseną ir darbuotojų konsultavimą korupcijos prevencijos klausimais.
24. Komisija pagal kompetenciją:
  - 24.1. koordinuoja Programos įgyvendinimą;
  - 24.2. teikia siūlymus dėl korupcijos prevencijos priemonių tobulinimo;
  - 24.3. analizuoja galimas korupcijos rizikas;
  - 24.4. organizuoja darbuotojų informavimą ir mokymus;
  - 24.5. bendradarbiauja su kompetentingomis institucijomis korupcijos prevencijos srityje;
  - 24.6. pagal kompetenciją nagrinėja gautą informaciją apie galimus pažeidimus;
  - 24.7. vykdo korupcijos prevencijos priemonių stebėseną.
25. Programai įgyvendinti rengiamas korupcijos prevencijos priemonių planas, kuriame nustatomos konkrečios priemonės, jų vykdytojai, įgyvendinimo terminai, laukiami rezultatai ir vertinimo kriterijai.
26. Korupcijos prevencijos priemonių planas tikslinamas ar atnaujinamas atsižvelgiant į teisės aktų pakeitimus, nustatytas rizikas, vidaus kontrolės rezultatus, darbuotojų pasiūlymus ar kompetentingų institucijų rekomendacijas.
27. Už konkrečių priemonių įgyvendinimą pagal kompetenciją atsako priemonių plane nurodyti vykdytojai.
28. Centro darbuotojai privalo:
  - 28.1. laikytis korupcijos prevenciją reglamentuojančių teisės aktų ir vidaus dokumentų reikalavimų;
  - 28.2. vengti interesų konfliktų ir nedelsdami juos deklaruoti teisės aktų nustatyta tvarka;
  - 28.3. bendradarbiauti įgyvendinant korupcijos prevencijos priemones;

28.4. nedelsdami informuoti apie jiems žinomus galimus korupcinio pobūdžio pažeidimus, piktnaudžiavimo atvejus ar kitus neskaidrius veiksmus;

28.5. dalyvauti organizuojamuose mokymuose ir kituose antikorupcinio švietimo renginiuose.

29. Korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimas turi būti grindžiamas teisėtumo, skaidrumo, atsakomybės, bendradarbiavimo ir nuolatinio tobulinimo principais.

30. Informacija apie Programos įgyvendinimą, vykdomas korupcijos prevencijos priemonės ir aktualią informaciją korupcijos prevencijos klausimais viešinama Centro interneto svetainėje www.socpokyciai.lt.

VI. SKYRIUS STEBĖSENA IR VERTINIMAS

31. Programos įgyvendinimo stebėseną vykdoma nuolat, siekiant įvertinti korupcijos prevencijos priemonių veiksmingumą, nustatyti galimas rizikas bei užtikrinti nuolatinį korupcijai atsparios aplinkos stiprinimą Centre.

32. Programos įgyvendinimo stebėseną pagal kompetenciją vykdo Centro direktorius ir antikorupcijos komisija.

33. Stebėsenos metu gali būti vertinama:

33.1. kaip įgyvendinamos Programoje ir korupcijos prevencijos priemonių plane numatytos priemonės;

33.2. ar taikomos prevencinės priemonės yra veiksmingos ir pakankamos;

33.3. kokios naujos korupcijos rizikos kyla Centro veikloje;

33.4. ar darbuotojai laikosi teisės aktų ir vidaus dokumentų reikalavimų;

33.5. ar užtikrinamas veiklos skaidrumas, viešumas ir interesų konfliktų prevencija.

34. Programos veiksmingumas vertinamas pagal šiuos kriterijus:

34.1. įgyvendintų korupcijos prevencijos priemonių skaičių ir jų įgyvendinimo kokybę;

34.2. organizuotų mokymų, konsultacijų ir informavimo priemonių skaičių;

34.3. darbuotojų dalyvavimą mokymuose ir antikorupcinėse veiklose;

34.4. gautų, išnagrinėtų ir pagrįstais pripažintų pranešimų skaičių;

34.5. nustatytų pažeidimų pobūdį, mastą ir pasikartojimą;

34.6. vidaus kontrolės priemonių efektyvumą;

34.7. darbuotojų antikorupcinio sąmoningumo ir informuotumo lygį;

34.8. visuomenės, paslaugų gavėjų ar darbuotojų pasitikėjimą Centro veiklos skaidrumu.

35. Nustačius Programos įgyvendinimo trūkumus ar naujas korupcijos rizikas, gali būti teikiami siūlymai dėl papildomų prevencijos priemonių taikymo, vidaus dokumentų tobulinimo ar darbuotojų mokymų organizavimo.

36. Programos įgyvendinimo rezultatai gali būti periodiškai aptariami Centro darbuotojų susirinkimuose, pasitarimuose ar kituose vidaus veiklos vertinimo procesuose.

VII. SKYRIUS

PROGRAMOS FINANSAVIMAS

37. Programos įgyvendinimas finansuojamas iš Centru skurtų asignavimų ir kitų teisėtai gautų lėšų.

38. Atskirų korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimui gali būti skiriamas papildomas finansavimas, atsižvelgiant į Centro finansines galimybes, poreikį bei teisės aktų reikalavimus.

VIII. SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

39. Su Programa ir jos pakeitimais darbuotojai supažindinami Centru nustatyta tvarka.

40. Pasikeitus teisės aktams, taikomos aktualios teisės aktų nuostatos.

41. Programa gali būti keičiama, papildoma, atnaujinama ar pripažįstama netekusia galios Centru direktoriaus įsakymu.

42. Programa peržiūrima pagal poreikį, tačiau ne rečiau kaip kartą per 3 metus.

43. Programos nuostatos taikomos kartu su kitais Centru vidaus teisės aktais, reglamentuojančiais korupcijos prevenciją, vidaus kontrolę, darbuotojų etiką, viešųjų ir privačių interesų derinimą bei pranešėjų apsaugą.

44. Programos įgyvendinimu siekiama stiprinti skaidrią, atsakingą, etišką ir korupcijai atsparią Centru veiklą bei didinti darbuotojų, paslaugų gavėjų ir visuomenės pasitikėjimą Centru.
